

Neuvoston päätöslauselma eurooppalaisesta koulutusalueesta: Näkymät vuoteen 2025 ja sen jälkeiseen aikaan

(2023/C 185/08)

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

1. PALAUTTAA MIELEEN tämän päätöslauselman liitteessä esitetyn eurooppalaisen koulutusalueen poliittisen taustan.
2. VAHVISTAA, että eurooppalainen koulutusalue voidaan toteuttaa vuoteen 2025 mennessä vain jäsenvaltioiden vahvan poliittisen sitoumuksen avulla, ja KOROSTAA, että sekä jäsenvaltioiden että komission on jatkettava eurooppalaisen koulutusalueen toteuttamisen edellyttämiä toimia toimivaltansa puitteissa ja tarvittaessa asianomaisten kansallisten ja EU:n sidosryhmien kanssa.
3. PANEE MERKILLE komission tiedonannon edistymisestä eurooppalaisen koulutusalueen toteuttamisessa ⁽¹⁾.
4. KOROSTAA, että koulutus on kaikissa yhteyksissä, kaikilla tasoilla ja kaikissa muodoissa ratkaisevan tärkeää sosiaalisen koheesion, kilpailukyyn ja kestävä kasvun varmistamiseksi Euroopan unionissa ja sen jäsenvaltioissa ja niiden valmisteleminen vihreään ja digitaaliseen siirtymään ja tukemiseksi niissä. Etenkin aikana, jona kansalaisten on olennaisen tärkeää toteuttaa itseään ja saavuttaa hyvinvointia sekä mukautua muuttuvan maailman haasteisiin ja lisäksi toimia aktiivisina ja vastuullisina kansalaisina, PAINOTTAA laadukkaan, osallistavan ja tasa-arvoisen koulutuksen ja elinikäisen oppimisen merkitystä kaikille, niin lapsille kuin aikuisille.
5. KOROSTAA, että eurooppalaista koulutusaluetta olisi tuettava elinikäisen oppimisen lähestymistavalla, johon sisältyvät koulutusjärjestelmät osallistavasti ja holistisesti ja joka kattaa opettamisen, koulutuksen ja oppimisen kaikissa yhteyksissä, kaikilla tasoilla ja kaikissa muodoissa – olipa kyse sitten virallisesta, epävirallisesta tai arkioppimisesta – ja ulottuu varhaiskasvatuksesta kouluopetuksen ja ammatillisen koulutuksen kautta korkeakoulutukseen ja aikuisoppimiseen.
6. TOISTAA, että olisi tehostettava alojen välistä yhteistyötä asiaankuuluvien EU:n koulutusalan aloitteiden ja siihen liittyviä politiikka-aloja ja aloja, erityisesti työllisyys-, sosiaalipolitiikka-, tutkimus-, innovointi-, ympäristö- sekä nuoriso- ja kulttuuri- ja luovia aloja, koskevien aloitteiden välillä samalla kun noudatetaan täysimääräisesti perussopimuksissa esitettyä kunkin politiikka-alan oikeusperustaa. TÄHDENTÄÄ tarvetta koordinoitiin ja yhtenäisyyteen kaikissa EU:n koulutusalan aloitteissa, erityisesti taitoja ja osaamista koskevilla aloitteilla.
7. PANEE MERKILLE, että eurooppalainen koulutusyhteistyö on hyvin tärkeää sosiaalisen koheesion ja hyvin toimivan taloustilanteen saavuttamiseksi Euroopan unionissa, jotta voidaan varmistaa unionin pitkän aikavälin kilpailukyky ja vihreän ja digitaalisen siirtymän onnistuminen sekä vähentää sosiaalista, alueellista ja taloudellista eriarvoisuutta. TUNNUSTAA näin ollen, että eurooppalaisella koulutusyhteistyöllä, myös sen strategisilla puitteilla, on tärkeä merkitys eurooppalaisen ohjausjakson asiaankuuluvissa osissa.
8. KOROSTAA, että on tärkeää edistää synergioita eurooppalaisen koulutusalueen, eurooppalaisen korkeakoulutusalueen ja eurooppalaisen tutkimusalueen välillä välttämällä resurssien, rakenteiden ja välineiden päällekkäisyyttä sekä hyödyntää Eurooppalaiset yliopistot -allianssien koko potentiaalia niiden kaikissa toimita, mukaan lukien niiden kestävyys tukeminen ja niiden tutkimus- ja innovaatiolouottuvuuden vahvistamisen jatkaminen siltojen rakentamisesta tehokkaan eurooppalaisen korkeakouluyhteistyön tukemiseksi 5 päivänä huhtikuuta 2022 annetun neuvoston suosituksen ⁽²⁾ mukaisesti.

⁽¹⁾ COM(2022) 700 final.

⁽²⁾ EUVL C 160, 13.4.2022, s. 1.

9. TOTEAA, että Euroopan perusarvot ja demokraattiset arvot ovat haastettuina ja että Venäjän Ukrainaa vastaan ilman edeltävää provokaatiota tekemä hyökkäys on muuttanut geopolitiittista tilannetta. ON YHTÄ MIELTÄ SIITÄ, että koulutusalan yhteiset toimet ja ylikansallinen yhteistyö paitsi helpottavat ja vahvistavat unionin ja jäsenvaltioiden reagointia hyökkäyksen seurauksena syntyneisiin tarpeisiin myös auttavat vahvistamaan keskeisiä koulutusarvojamme ja -periaatteitamme kuten osallisuutta, oikeudenmukaisuutta, akateemista vapautta ja oppilaitosten itsemääräämisoikeutta sekä yhteisiä arvojamme ja yhtenäisyyttämme unionissa.

10. PAINOTTAA, että oppimiseen ja opetukseen liittyvän liikkuvuuden jäljellä olevien esteiden määrittäminen ja poistaminen on keskeisen tärkeää eurooppalaisen koulutusalueen täysimääräiseksi toteuttamiseksi sekä selviytymiskykyisen, turvallisen, kestävän ja vauraan Euroopan luomiseksi. Ylikansallinen yhteistyö vahvistaa eurooppalaisen koulutuksen osallistavuutta, oikeudenmukaisuutta, huippuosaamista, monimuotoisuutta, houkuttelevuutta ja globaalia kilpailukykyä. ON näin ollen YHTÄ MIELTÄ SIITÄ, että olisi pyrittävä toteuttamaan automaattinen vastavuoroinen tunnustaminen koulutuksen alalla. ON YHTÄ MIELTÄ myös SIITÄ, että olisi edistettävä oppijoiden ja opettajien mahdollisuuksia liikkuvuuteen sekä Euroopan ja sen ulkopuolisten oppilaitosten mahdollisuuksia tehdä yhteistyötä toistensa kanssa.

11. TOTEAA, että vuodesta 2017 on saavutettu edistystä eurooppalaisen koulutusalueen perustamisessa ja että eri puolilla EU:ta on toteutettu laaja joukko toimenpiteitä eurooppalaisen koulutusyhteistyön strategisissa puitteissa (2021–2030) esitettyjen strategisten prioriteettien saavuttamiseksi. Eurooppalainen koulutusalue on vähitellen muotoutumassa useiden aloitteiden, yhteistyön ja yhteiskehittämisen avulla.

12. ON YHTÄ MIELTÄ SIITÄ, että keskittyminen täytäntöönpanoon sekä kansallisella että Euroopan tasolla strategisten puitteiden ja kummankin tason toimivallan mukaisesti sekä tehokas seuranta olemassa olevien rakenteiden puitteissa ottaen asianmukaisesti huomioon hallinnollinen rasite on keskeisen tärkeää ensimmäisen jakson jäljellä olevana aikana vuoteen 2025 asti.

13. KOROSTAA, että eurooppalaisen koulutusyhteistyön strategisissa puitteissa (2021–2030) esitetyt viisi strategista prioriteettia muodostavat perustan työlle ja jatkuvalle eurooppalaiselle koulutusyhteistyölle, myös eurooppalaisen koulutusalueen toteuttamiseksi. ON YHTÄ MIELTÄ SIITÄ, että käynnissä olevassa väliarviointiprosessissa ja Euroopan komission vuonna 2025 julkaisemassa eurooppalaista koulutusalueita koskevassa kattavassa kertomuksessa olisi painotettava noita viittä strategista prioriteettia, mukaan lukien tarkempi analyysi jäljempänä luetelluista alueista.

14. TOTEAA, että EU:n tason tavoitteiden seurannassa voidaan nähdä myönteistä kehitystä useissa pitkäaikaisissa indikaattoreissa kuten varhaiskasvatukseen osallistumisen lisääntymisessä, koulupudokkuuden vähentymisessä ja korkeakoulututkinnon suorittaneiden nuorten suuremmissa osuudessa. On kuitenkin myös ilmeistä, että monia haasteita on edelleen olemassa, erityisesti sosioekonomisen aseman vaikutukset koulutussaavutuksiin ja opiskelijoiden hyvinvointi. ON näin ollen YHTÄ MIELTÄ SIITÄ, että seuraaviin olisi kiinnitettävä erityistä huomiota eurooppalaisen koulutusalueen toteuttamiseksi vuoteen 2025 mennessä:

- Parannetaan tasa-arvoa ja osallisuutta sekä kaikkien menestymistä koulutuksessa ja avaintaitojen, myös perustaitojen, hankkimista, jotta mahdollistetaan kaikkien EU-kansalaisten täysimääräinen henkilökohtainen, sosiaalinen, kansalais- ja ammatillinen kehitys;
- Parannetaan opettajan ammattia ja puututaan opettajapulaan; edistetään opettajien ammatillista kehitystä, liikkuvuusmahdollisuuksia, työoloja ja hyvinvointia keskeisinä tekijöinä ammatin houkuttelevuuden lisäämiseksi;
- Poistetaan liikkuvuuden jäljellä olevat esteet samalla kun kannustetaan osallistavaan, kestävään ja tasapainoiseen liikkuvuuteen EU:ssa, myös toteuttamalla automaattinen vastavuoroinen tunnustaminen koulutuksen alalla ^(?);
- Edistetään elinikäistä oppimista, mukaan lukien aikuisoppiminen, täydennyskoulutus ja uudelleen koulutus, kiinnittäen erityistä huomiota vihreässä ja digitaalisessa siirtymässä tarvittaviin taitoihin ja osaamiseen.

15. TARKASTELEE strategisia puitteita ja harkitsee prioriteettialojen tarkistamista ja muiden tarvittavien mukautusten tekemistä vuoteen 2030 ulottuvan toisen jakson osalta.

^(?) Korkea-asteen ja toisen asteen koulutuksen tutkintojen ja ulkomailla suoritettujen opintojaksojen automaattisen vastavuoroisen tunnustamisen edistämisestä 26 päivänä marraskuuta 2018 annetun neuvoston suosituksen (EUVL C 444, 10.12.2018, s. 1) mukaisesti.

16. KOROSTAA, että avoimen koordinoitimenetelmän onnistunut käyttö, keskinäisen oppimisen hyödyntäminen, parhaiden käytäntöjen jakaminen sekä yhteisten vertailuvälineiden kuten DigCompin ja GreenCompin käyttö ja tarvittaessa parantaminen ovat keskeisiä toimia eurooppalaisen koulutusalueen toteuttamiseksi.
17. TOTEAA, että laadukkaaseen koulutukseen tehtäviä investointeja käsittelevä oppimislaboratorio (Learning Lab on Investing in Quality Education and Training) voi olla jäsenvaltioille hyödyllinen väline, jota voidaan käyttää vapaaehtoisuuteen perustuen pyrittäessä saavuttamaan strategiset prioriteetit siten, että saadaan aikaan tutkimusta ja esimerkkejä tehokkaita investointeja ja politiikkatoimia koskevista parhaista käytännöistä ja edistetään samalla näyttöön perustuvaa päätöksentekoa.
18. TOTEAA, että EU:n tason uudistettu hallinto ja tehostettu yhteistyö voivat auttaa jäsenvaltioita vastaamaan uusiin haasteisiin ja tekemään tiiviimpää yhteistyötä eurooppalaisen koulutusalueen saavuttamiseksi. PANEE myös MERKILLE edistyksen, jota on tapahtunut vahvistettaessa koulutusta käsittelevää korkean tason työryhmää määrittelemällä uudelleen sen tehtävät ja ottamalla käyttöön koordinoitelin. TOTEAA, että uusi hallintorakenne on osoittautunut tehokkaaksi ja hyödylliseksi kriisien kuten covid-19-kriisin ja Venäjän Ukrainaa vastaan käymän hyökkäyssodan aikana.
19. ON kuitenkin YHTÄ MIELTÄ siitä, että tarvitaan lisää toimia tulosten levittämiseksi onnistuneemmin sekä tietojen ja tietämyksen jakamiseksi strategisten puitteiden työryhmien, pääjohtajien kokoonpanojen ja koulutusta käsittelevän korkean tason työryhmän välillä, jotta voidaan varmistaa synergiat teknisen ja poliittisen tason välillä ja saada eurooppalaisesta yhteistyöstä suurin mahdollinen hyöty.
20. KOROSTAA tarvetta käydä tehostettua ja merkityksellistä vuoropuhelua koulutuskomitean ja työllisyyskomitean ja tarvittaessa muiden eurooppalaisen ohjausjakson prosessiin osallistuvien osapuolten välillä.
21. PYYTÄÄ jäsenvaltioita ja komissiota tehostamaan toimiaan luoda yhdessä eurooppalainen koulutusalue tarvittaessa yhteistyössä muiden kansallisen ja eurooppalaisen tason sidosryhmien kanssa, mukaan lukien koulutuksen järjestäjät ja oppilaitokset, tutkijat, työmarkkinaosapuolet ja kansalaisyhteiskunta. ON YHTÄ MIELTÄ SIITÄ, että korkean tason työryhmän olisi tämän osalta keskusteltava tarkemmin saavutetusta edistyksestä, jäljellä olevista haasteista ja tulevasta kehityksestä sekä tarkasteltava eurooppalaista koulutusalueetta koskevaa lopullista kertomusta vuonna 2025. KEHOTTAÄ myös korkean tason työryhmän koordinoitelinä koordinoimaan valmistelun, joka koskee 18 kuukaudeksi laadittavaa koulutuksen toimenpideohjelmää, jonka koulutusta käsittelevä korkean tason työryhmä vahvistaa ja joka toimitetaan neuvostolle.
22. PYYTÄÄ komissiota harkitsemaan Euroopan opettajien teemavuotta koskevan ehdotuksen laatimista ja esittämistä oikea-aikaisesti.
23. PYYTÄÄ komissiota käyttämään edelleen neuvoston ohjeita ja edellisiä eurooppalaista koulutusalueetta koskevia neuvoston päätelmiä ja päätöslauselmia perustana työlleen helpottaessaan väliarviointiprosessia vuonna 2023 ja laatiessaan kattavan kertomuksen eurooppalaisesta koulutusalueesta vuoteen 2025 mennessä, mukaan lukien valmistelutyö, joka saattaa johtaa siihen, että neuvosto tarkistaa EU:n tason tavoitteita vuoteen 2030 ulottuvan toisen jakson osalta.
24. VETOAA komissioon, jotta se jatkaisi työtä sellaisten indikaattoreita ja vertailuarvoja käsittelevän pysyvän työryhmän asiantuntijalausuntoon perustuvien ehdotusten osalta, jotka koskevat mahdollisia indikaattoreita tai EU:n tason tavoitteita osallisuuden ja tasa-arvon, opettajan ammatin sekä kestävyyttä edistävän oppimisen aloilla, ja raporttoisi neuvostolle työstään.
25. ODOTTAA komission toteuttavan uusia toimia tiiviissä yhteistyössä neuvoston kanssa niiden strategisten prioriteettien mukaisesti, jotka neuvosto on hyväksynyt ja jotka koskevat koulutusta kaikissa yhteyksissä, kaikilla tasoilla ja kaikissa muodoissa.
-

LIITE

Poliittinen tausta***Euroopan unionin neuvosto***

1. Neuvoston päätelmät eurooppalaista koulutusaluetta koskevan vision toteuttamisesta, EUVL C 195, 7.6.2018, s. 7.
2. Neuvoston suositus, annettu 26 päivänä marraskuuta 2018, korkea-asteen ja toisen asteen koulutuksen tutkintojen ja ulkomailla suoritettujen opintojaksojen automaattisen vastavuoroisen tunnustamisen edistämisestä, EUVL C 444, 10.12.2018, s. 1.
3. Neuvoston päätöslauselma eurooppalaisen koulutusalueen kehittämisestä tulevaisuuteen suuntautuvien koulutusjärjestelmien tukemiseksi, EUVL C 389, 18.11.2019, s. 1.
4. Neuvoston päätöslauselma koulutuksesta eurooppalaisessa ohjausjaksossa: varmistetaan tietoon perustuva keskustelu uudistuksista ja investoinneista, EUVL C 64, 27.2.2020, s. 1.
5. Neuvoston päätöslauselma eurooppalaisen koulutusyhteistyön strategisista puitteista edettäessä kohti eurooppalaisen koulutusalueen toteuttamista ja kehittämistä (2021–2030), EUVL C 66, 26.2.2021, s. 1.
6. Neuvoston päätöslauselma eurooppalaisen koulutusyhteistyön strategisten puitteiden hallintorakenteesta edettäessä kohti eurooppalaisen koulutusalueen toteuttamista ja kehittämistä (2021–2030), EUVL C 497, 10.12.2021, s. 1.
7. Neuvoston suositus, annettu 5 päivänä huhtikuuta 2022, siltojen rakentamisesta tehokkaan eurooppalaisen korkeakouluyhteistyön tukemiseksi, EUVL C 160, 13.4.2022, s. 1.

Euroopan komissio

8. Komission tiedonanto Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle eurooppalaisen koulutusalueen toteuttamisesta vuoteen 2025 mennessä (COM(2020) 625 final).
 9. Komission tiedonanto Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle – Kohti eurooppalaisen koulutusalueen toteutumista (COM(2022) 700 final).
-